

LUX VERA
HRVATSKO
KATOLIČKO
SVEUČILIŠTE
ZAGREB
UNIVERSITAS
STUDIORUM
CATHOLICA
CROATICA
ZAGREBIA

Detailed Course Syllabus

Academic year:

2025/2026

Semester:

Summer semester

Study Program:

Sociologija
(dvopredmetni) (R)
(elective)
Povijest (R)

Year of study:

2

I. BASIC COURSE INFORMATION

Name: Hrvatske zemlje u razvijenom i kasnom srednjem vijeku**Abbreviation:** POVP3-4**ECTS:** 4**Code:** 97964**Prerequisites:** No*Total Course Workload***Teaching Mode****Total Hours**

Lecture

30

Seminar

15

Class Time and Place: HKS - according to the published schedule

II. TEACHING STAFF

*Course Holder***Name and Surname:** Janeković Romer Zdenka**Academic Degree:****Professional Title:** naslovni redoviti profesor**Contact E-mail:**zjromer@unicath.hr**Telephone:****Office Hours:** According to the published schedule*Course Assistant*

III. DETAILED COURSE INFORMATION

Teaching Language: Hrvatski

Course Description	<p>Cilj kolegija je upoznati i uputiti studente, slušatelje kolegija, u visoku duhovnu i civilizacijsku individualnost hrvatskoga srednjovjekovlja, a istodobno njegovu ucijepljenost u mediteransku, kasnoantičku baštinu i nove, srednjovjekovne europske stečevine. . Kroz regionalnu posebnost i raznolikost duhovne i materijalne kulture hrvatskih povijesnih prostora pratiti stalnu kohezijsku prepoznatljivost hrvatskog identiteta kao dijela srednjoeuropske politike i kulture. Počevši od uklapanja hrvatske države u Ugarsko-hrvatsko Kraljevstvo početkom 12. stoljeća pa do tektonskih promjena koje donose mletačko osvajanje obale i turski prodori, kroz predavanja i seminare pratit će se politička, društvena, kulturna zbivanja u svim hrvatskim zemljama, bez obzira na njihov politički status u tom razdoblju. Kroz predavanja prikazat će se studentima osobitosti različitih dijelova hrvatskog prostora u srednjem vijeku, kao i utjecaji i prožimanja sa susjednim državama i kulturama. Povijesna događanja pritom će se tumačiti povezivanjem kronologije političkih promjena, gospodarskog i društvenog ustroja te osobite kulturne i društvene baštine hrvatskih zemalja unutar konteksta širih europskih utjecaja i mediteranskih utjecaja Posebno će se voditi računa o upoznavanju studenata s temeljnim vrstama izvorne građe iz srednjovjekovnog razdoblja. Kroz seminare pružit će se prilika studentima da, na temelju literature, djelomično i izvora, sami steknu uvid u pojedine teme i probleme hrvatskog srednjovjekovlja.</p>
Educational Outcomes	<p>Ishod rada na kolegiju, kroz predavanja i seminare je prije svega upoznavanje studenata s bogatom srednjovjekovnom baštinom ukupnog hrvatskog prostora. Prožimanje utjecaja iz okolnog prostora – iz Bizanta, Italije, srednje Europe, Mediterana i susjednih zemalja s vlastitim vrijednostima i ostvarenjima povijesni su temelj za kasnije vremena. Stvaralaštvo, dostignuća i brojni problemi hrvatske srednjovjekovne povijesti zrače do danas. Srednjovjekovlje je osnova na koju se sve potonje nadograđuje, pa se i mnogi kasniji procesi i pojave mogu razumjeti samo ako se protegnu do svojih srednjovjekovnih korijena. Hrvatske zemlje u srednjem su vijeku bile razdijeljene zemljopisnim razlikama i političkim podjelama, a spojene etnosom, jezikom, kulturnom baštinom i kršćanstvom, temeljem i ishodištem europske srednjovjekovne civilizacije. Ishod rada u kolegiju bit će razumijevanje te razdijeljenosti, ali isto tako i poveznica koje su se dugoročno pokazale jačima i važnijima od političkih. Iz političke razdijeljenosti i položaja srednjovjekovnih hrvatskih zemalja proistjecalo je obilje raznolikih pripadnosti i kulturnih zračenja, što u konačnici pridonosi bogatstvu Hrvatske. O vrijednostima i osobitostima hrvatske srednjovjekovne baštine studenti će učiti i kroz vlastiti rad na literaturi i izvorima, ishod čega će biti produbljivanje znanja vlastitim istraživanjem i vježbanje usmenog i pismenog izlaganja na izabranu temu.</p>
<i>Textbooks and Materials</i>	
Required	<ol style="list-style-type: none"> 1. Neven Budak, Tomislav Raukar, <i>Hrvatska povijest srednjeg vijeka</i>. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 137-427. 2. Tomislav Raukar, <i>Hrvatsko srednjovjekovlje: prostor, ljudi, ideje</i>. Zagreb: Školska knjiga, 1997., 57-135; 133-498. 3. Ferdo Šišić, <i>Pregled povijesti hrvatskog naroda</i>. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske, 1975., 173-282. 4. <i>Vrijeme sazrijevanja, vrijeme razaranja. Hrvatske zemlje u kasnom srednjem vijeku, Povijest Hrvata</i>, sv. 3, ur. Marija Karbić, Zagreb: Matica hrvatska, 2019.

1. Ferdo Šišić, *Priručnik izvora za hrvatsku povijest, dio 1*, Zagreb: Kraljevska hrvatsko-slavonsko-dalmatinska zemaljska vlada, 1914. (<http://www.archive.org/details/p1prirunikizvorahr01iife>)

Nada Klaić, *Povijest Hrvata u razvijenom srednjem vijeku*, Zagreb: Školska knjiga, 1976.

Nada Klaić, *Izvori za hrvatsku povijest do 1526. godine*, Zagreb: Školska knjiga, 1972.

Povijest Hrvata - Srednji vijek: od ilirskih i rimskih vremena do Mohačke bitke (1526.), ur. Franjo Šanjek. Zagreb: Školska knjiga, 2003.

Tomislav Raukar, *Studije o Dalmaciji u srednjem vijeku*. Split: Književni krug, 2007.

Hrvatska i Europa, kultura, znanost i umjetnost, sv. 2, Srednji vijek i renesansa, ur. Ivan Supićić, Eduard Hercigonja. Zagreb: HAZU, AGM, 2000.

Hrvatski povijesni atlas, ur. Krešimir Regan, Tomislav Kaniški. Zagreb: Leksikografski zavod „Miroslav Krleža“, 2003.

Supplementary

Mladen Ančić, *Putanja klatna. Ugarsko-hrvatsko kraljevstvo i Bosna u XIV. stoljeću*. Zadar-Mostar: Zavod za povijesne znanosti HAZU u Zadru, Tiral - zajednica izdanja Ranjeni labud, 1997.

Robin Harris, *Dubrovnik. A History*. London: SAQI, 2003.

Zdenka Janeković Römer, *The Frame of Freedom: The Nobility of Dubrovnik between the Middle Ages and Humanism*. Zagreb-Dubrovnik: Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, 2015.

Ivan Majnarić, *Plemstvo zadarskog zaleđa u XIV. i XV. stoljeću*, Zadar: Sveučilište u Zadru, 2018.

Istra kroz vrijeme. Pregled povijesti Istre s osvrtom na grad Rijeku, ur. Egidio Ivetić. Rovinj: Centar za povijesna istraživanja, 2009. (2. i 3. poglavlje; 4. poglavlje - 15. i 16. st.).

http://www.crsrv.org/it/istra_vrijeme/homepage.html

Hrvatska književnost srednjega vijeka, ur. Vjekoslav Štiefanić, u: *Pet stoljeća hrvatske književnosti*, sv. 1. Zagreb: Matica hrvatska, 1969.

Examination and Grading

To Be Passed DA	Exclusively Continuous Assessment NE	Included in Average Grade DA
Prerequisites to Obtain Signature and Take Final Exam	Preduvjeti za dobivanje potpisa i polaganje završnog ispita su redovito pohađanje nastave (manje od 30% izostanaka), pisanje seminarskog rada i izlaganje u seminaru te polaganje dva pisana kolokvija. Uvjet za izlazak na završni ispit je najmanje 35% bodova ostvarenih kroz spomenute obaveze.	
Examination Manner	Ocjena uključuje aktivnost studenta na predavanjima i seminaru, kvalitetu seminarskog rada i usmenog izlaganja, uspjeh na pisanim kolokvijima i pokazano znanje na usmenom ispitu.	
Grading Manner	Ispit se polaže usmeno.	
Detailed Overview of Grading within ECTS		
Svaki od dva kolokvija nosi 25 %, seminarski koji uključuje izlaganje i pisani rad 20 % i završni ispit 30% bodova.		

IV. WEEKLY CLASS SCHEDULE

[Predavanja]

#	Topic
1	Dolazak Arpadovića na hrvatsko prijestolje: početak novog razdoblja hrvatske povijesti
2	Dalmacija u 12. i 13. st.: komunalni razvoj
3	Komunalno društvo u srednjovjekovnoj Dalmaciji

4	Kvarnerske općine u srednjem vijeku
5	Istra u srednjem vijeku
6	Slavonija u 12. i 13. st: vlast Arpadovića, provala Mongola, urbanizacija.
7	Novi oblici društvenog i državnog života u Slavoniji u 13. i 14. stoljeću: plemstvo, gradovi, vlastelinstva, kolonizacija, Crkva
8	Srednjovjekovna Hrvatska do sredine 14. st. Odnos velikaša, Crkve i kraljevske vlasti
9	Društvo srednjovjekovne Hrvatske: velikaši, niže plemstvo, seoske i vlaške općine.
10	Bosna od 12. do 15. stoljeća
11	Krize i reforme 14. st. Politička integracija hrvatskih zemalja pod Anžuvincima
12	Pokret nove aristokracije protiv ugarskog dvora. Reforme Sigismunda Luksemburškog
13	Ponovni uspon velikaša u 15. st.
14	Dubrovnik u srednjem vijeku
15	Političke i kulturne reforme kralja Matije Hunyadija. Osmanski prodori i osvajanja.

[Seminari]

#	Topic
1	Dolazak Arpadovića na hrvatsko prijestolje: početak novog razdoblja hrvatske povijesti.
2	Dalmacija u 12. i 13. st.
3	Komunalno društvo u srednjovjekovnoj Dalmaciji
4	Osobitosti kulturnog i društvenog života u kvarnerskim općinama u razvijenom i kasnom srednjem vijeku.
5	Istra u srednjem vijeku - stjecište stranih kulturnih utjecaja i središte glagoljaškog stvaralaštva i duhovnosti
6	Uspon slavonskog društva i kulturni razvoj Slavonije u 12. i 13. st.
7	Novi oblici društvenog i državnog života u Slavoniji u 13. i 14. stoljeću: plemstvo, gradovi, vlastelinstva, kolonizacija, Crkva
8	Srednjovjekovna Hrvatska do sredine 14. st. Odnos velikaša, Crkve i kraljevske vlasti
9	Društvo srednjovjekovne Hrvatske: velikaši, niže plemstvo, seoske i vlaške općine
10	Bosna od 12. do 15. stoljeća
11	Četrnaesto stoljeće u hrvatskim zemljama: prostor, društvo, umjetnost, obrazovanje
12	Petnaesto stoljeće u hrvatskim zemljama: političke krize i kulturni procvat
13	Crkvene i obrazovne ustanove u hrvatskim zemljama u 14. i 15. stoljeću
14	Dubrovnik u srednjem vijeku
15	Renesansa u hrvatskim zemljama: umjetnička dostignuća i ratna stradanja